

รู้หรือไม่แค่ตรวจเลือดก็สามารถหาสารบ่งชี้มะเร็งได้

ศูนย์ : ศูนย์มะเร็ง ฮอไรซัน รพ.นครพน

บทความโดยแพทย์ : นพ. คมกฤษ มหาพรหม

มะเร็ง เป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับต้น ๆ ของโลกรวมถึงประเทศไทยด้วย และแน่นอนว่าไม่มีใครอยากเป็นโรคมะเร็ง ฉะนั้น การตรวจเลือดเพื่อหาสารบ่งชี้มะเร็ง หรือที่เรียกว่า Tumor Marker เป็นอีกหนึ่งวิธีที่จะช่วยให้พบความเสี่ยงของโรคได้ตั้งแต่ โดยมะเร็งแต่ละชนิดและระยะความรุนแรงโรคจะมีความจำเพาะกับสารบ่งชี้ที่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม สารบ่งชี้มะเร็งมีข้อด้อย ดังนั้น ควรปรึกษาแพทย์ก่อนทำการตรวจทุกครั้ง

สารบ่งชี้มะเร็ง (Tumor Marker) คืออะไร

สารบ่งชี้มะเร็ง Tumor Marker คือ สารชีวโมเลกุลที่ถูกสร้างจากเซลล์มะเร็งเอง และหลั่งออกมาในกระแสเลือดหรือสารคัดหลั่งในร่างกาย น้ำในช่องปอด น้ำในไขสันหลังหรือเนื้อเยื่อมะเร็ง ของผู้ป่วยรายนั้นๆ ด้วยการใช้วิธีการทางห้องปฏิบัติการที่มีความไวสูงพอ การตรวจสารบ่งชี้มะเร็งมักตรวจเพื่อหาแนวโน้มหรือความเสี่ยงที่อาจจะเป็นมะเร็ง มักตรวจวินิจฉัยโรคมะเร็งก่อนการรักษา ตรวจเพื่อติดตามการรักษา และบางครั้งตรวจเพื่อดูการกำเริบของหลังการรักษาเสร็จสิ้นไปนานแล้ว โดยแนวโน้มของระดับมีส่วนสำคัญในการพิจารณาการตอบสนองต่อการรักษา หรือการกำเริบของโรคมะเร็งแก่

ข้อควรรู้เกี่ยวกับสารบ่งชี้มะเร็ง (Tumor Marker)

- โรคมะเร็งบางชนิด ก็ไม่สามารถทำการตรวจสารบ่งชี้มะเร็งได้
- ระดับสารบ่งชี้ Tumor Marker บางชนิดอาจพบว่ามีค่าสูงได้ในโรคบางชนิด แต่ไม่ใช่มะเร็ง เช่น ภาวะอักเสบหรือติดเชื้อ
- มะเร็งหลายชนิด สามารถสร้างสารบ่งชี้มะเร็ง Tumor Marker ที่เหมือนกันได้
- อาจตรวจพบระดับ Tumor marker ในปริมาณต่ำ ๆ ได้ในคนปกติ และ/หรือ ผู้ป่วยที่มีการอักเสบ และ/หรือ มีพยาธิสภาพ
- การตรวจพบระดับ Tumor marker สูงกว่าปกติเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถบอกได้ว่าผู้ป่วยรายนั้นเป็นมะเร็งอย่างแน่นอน แต่จำเป็นต้องพิจารณา รวมไปถึงผลการตรวจทางคลินิกและผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการอื่นๆ และจำเป็นต้องมีการตรวจซ้ำเป็นระยะเพื่อดูระดับของสารบ่งชี้มะเร็งดังกล่าวมีแนวโน้มเป็นเช่นไร หากตรวจซ้ำแล้วพบจะเป็นข้อบ่งชี้ให้สงสัยว่าเป็นโรคมะเร็งมากยิ่งขึ้น แต่ถ้าตรวจซ้ำแล้วระดับลดลง อาจบ่งชี้ว่าผู้ป่วยไม่ได้เป็นโรคมะเร็ง

ประโยชน์ของการตรวจสารบ่งชี้มะเร็งในทางการแพทย์

1. ช่วยวินิจฉัยโรคมะเร็งบางชนิด โดยต้องพิจารณา รวมไปถึงประวัติ การตรวจร่างกาย การตรวจทางห้องปฏิบัติการ และ ซึ่งจะมีสารบ่งชี้มะเร็งบางชนิดเท่านั้นที่ช่วยในการวินิจฉัยโรคมะเร็ง เช่น การพบ Alpha-fetoprotein ที่สูง และมะเร็งตับในบริเวณที่มีการระบาดของไวรัสตับอักเสบบี ถึงแม้ว่าไม่มีผลการตรวจขึ้นเนื้อทางพยาธิวิทยาเพื่อยืนยันว่าเป็นมะเร็งก็สามารถวินิจฉัยว่าเป็นมะเร็งชนิดดังกล่าวได้
2. ช่วยคัดกรองโรคมะเร็งบางชนิดในคนที่มีความเสี่ยงสูง โดยปัจจุบันนี้มีสารบ่งชี้มะเร็งเพียง 2 ชนิดเพียงเท่านั้นที่สามารถ (AFP) เพื่อตรวจกรองภาวะมะเร็งตับ และ Prostate Specific Antigen (PSA) เพื่อตรวจกรองภาวะมะเร็งต่อมลูกหมาก
3. การพยากรณ์โรค โดยสามารถบอกความรุนแรงของโรค ระยะของโรคและเป็นตัวช่วยในการเลือกวิธีการรักษาที่เหมาะสม
4. ติดตามการรักษาโรค ค่าของสารบ่งชี้มะเร็งที่ลดลงหลังการรักษา สามารถบอกถึงการตอบสนองต่อการรักษาหรือการ
5. การสืบค้นโอกาสที่โรคจะเป็นซ้ำและการกระจายของโรค การตรวจติดตามสารบ่งชี้แล้วพบค่าที่เพิ่มขึ้นหลังจากที่อยู่ที่ เป็นสิ่งบ่งชี้ว่ามีโอกาสที่โรคจะเป็นซ้ำและลุกลามได้อีก

สารบ่งชี้มะเร็ง (tumor marker) ที่ตรวจมีอะไรบ้าง

- CA19-9 สารบ่งชี้มะเร็งตับอ่อน มะเร็งตับอ่อน มะเร็งกระเพาะอาหาร และมะเร็งถุงน้ำดี หรือค่าสูงจากภาวะโรคคอตีบ
นิวโมในถุงน้ำดี ถุงน้ำดีอักเสบ
- AFP (Alpha-Fetoprotein) สารบ่งชี้มะเร็งตับ มะเร็งลูกอัณฑะ
- CEA (Carcinembryonic Antigen) สารบ่งชี้มะเร็งลำไส้ใหญ่ (CEA)
- HCG (Human Chorionic Gonadotropin) สารบ่งชี้มะเร็งมดลูก
- CA-15-3 สารบ่งชี้มะเร็งเต้านม โดยเฉพาะมะเร็งเต้านมที่แพร่กระจายแล้ว
- Free PSA สารบ่งชี้มะเร็งต่อมลูกหมาก และควรตรวจกับ Total PSA
- CA125 สารบ่งชี้มะเร็งรังไข่

การตรวจเลือดหาสารบ่งชี้มะเร็งอาจมีความแม่นยำไม่สูงมากนัก แต่สามารถช่วยแพทย์ในการตรวจหา
หากพบมีการเปลี่ยนแปลงระดับต่อเนื่องในผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง หรืออาจใช้ช่วยติดตามการรักษา หรือบอก
ทั้งนี้การป้องกันก่อนการเกิดโรคมะเร็งโดยหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงต่างๆ การตรวจทางร่างกายประจำปีและ
marker) ตามคำแนะนำและความเสี่ยง รวมทั้งการตรวจพิเศษต่างๆ

เพื่อช่วยในการวินิจฉัยโรคในระยะแรกมีบทบาทสำคัญซึ่งช่วยให้แพทย์รักษาได้อย่างรวดเร็วและอาจมีผล

.

ปรึกษาทุกปัญหาสุขภาพแบบออนไลน์
ไม่เสียค่าใช้จ่าย

